

निगदित partic. praet. pass. von गद् mit नि; davon निगदित्तिन् adj. = निगदितमनेन गा० इष्टादि zu P. 5, 2, 88.

निगम (von गम् mit नि) m. P. 3, 3, 119. 1) *Einfügung*, insbes. der betreffenden Götternamen in eine liturgische Formel, Kāṭh. Ça. 5, 12, 17. Z. d. d. m. G. 9, LXXVI. देवतानामधेयं चोपायु निगमस्थानेषु Çāṅkh. Ça. 4, 1, 37. इयमाना देवता निगच्छन्ति तस्मान्निगमस्थानानि 16, 10. 9, 23, 18. Āc. Ça. 3, 5, 3, 3. — 2) *Belegstelle* (die Stelle, in die sich ein Wort einfügt, in der es auftritt) Nir. 1, 1, 5, 5, 8, 2. — 3) *die Wurzel*, insofern auf dieselbe ein Wort zurückgeführt wird, das Etymon eines Wortes Nir. 5, 3. पितृति पुरिरिति पृणातिनिगमौ वा प्रिणाति-निगमौ वा 24. — 4) *vedischer Text*, die heilige Schrift AK. 3, 4, 22, 142. Traik. 1, 1, 116. H. an. 3, 467. Mnd. m. 43. Halā. 5, 10. निगमे P. 6, 3, 113. 4, 9, 7, 2, 64. 3, 81. 4, 74. Bhāg. P. 1, 1, 3, 7, 6, 26. निगमाश्च वैदिकान् (Kull.: वेदार्थावबोधकान्निगमाध्यायं ग्रन्थान्) M. 4, 19. तथा च श्रुतयो बह्वो निगीता निगमेष्वपि 9, 19. सर्वाणि स्मृतिशास्त्राणि गाथाश्च निगमास्तथा Hariv. 14078. निगमनिहृत्तपडङ्गग्रन्थाः Nāṣamālav. bei Muir, Sanskrit Texts II, 190. षडङ्गनिगमाध्येतृद्विजैः Verz. d. B. H. No. 877. °ज्ञ Varāh. Bhā. S. 5, 74. — निगमाः, निगमपरिशिष्टे zum Jāgurvéda gehörig Müller, SL. 254. 256. Ind. St. 3, 269. — 5) *heilige Verordnung*, — *Vorschrift*, der Ausspruch eines Gottes, — *eines Heiligen*: सर्वे च ये ऽन्ये धृतराष्ट्रपुत्रा बलप्रधाना निगमप्रधानाः MBh. 5, 32. इमं स्वनिगमं ब्रह्मन्नेत्येव मनुष्ठितम् Bhāg. P. 1, 5, 29. 9, 37. 2, 7, 36. 27. 6, 5, 30. 7, 10, 26. 9, 24, 65. Çiva-P. in Verz. d. Oxf. H. 63, b, 24. = निश्चय *Entscheidung*, *Beschluss* H. an. — 6) *Stadt* AK. 2, 2, 1. H. 972. Halā. 2, 130. Vjutr. 130. noch ein Mal so klein als ein पत्तन Vāṣp. zu H. 972. ग्रामनगरनिगमजनपदराष्ट्रराजधानीषु Sādh. P. 4, 9, b. — 7) *Weg* H. 983. H. an. Halā. 2, 108. — 8) *Handelsmann* H. an. Mnd. सयोधश्रेणिनिगमः सोपाध्यायपुरोहितः — सर्वः प्ररुदितो जनः R. Gonn. 2, 123, 5. संमूढनिगमो सर्वो संज्ञितविषयापणाम् (पुरीम्) 125, 10. = बणिक्पथ AK. 3, 4, 22, 142. H. an. Mnd. Nach ÇKDn. ist dieses Wort = कट् *Markt*, nach Wils. bedeutet es *Handel* (vgl. Kām. Nitṛis. 5, 78); der pl. in der Bed. *Handelsleute* erscheint Bhāg. P. 8, 11, 25. Diese letztere Bed. kann das Wort in H. an. und Mnd. nicht haben, da बणिज् und बाणिज् daneben erwähnt werden. निगम *Handelsmann* führt auch auf die Bed. *Handel*. निगम = कट Traik. 3, 3, 298. Mnd. *Handelskarawane* Wils.; vgl. बणिक्कट् unter कट् 5. — 9) = लुण्ठी Traik. 3, 3, 298. — 10) *eine best. Zahl*, n. Vjutr. 182. — Vgl. नैगम.

निगमन (wie eben) n. 1) *das (Sich)Einfügen* Angeführtwerden: ते निगमन्त एव सतो निगमान्निघण्टव उच्यन्ते Nir. 1, 1. — 2) *Schluss* (im Syllogismus): प्रतिज्ञाहेतुदाकर्षोपानयननिगमनानि पञ्चावयवाः Tarkas. 32. एवं च वीजप्राधान्यनिगमनम् Kull. zu M. 10, 72. Vjutr. 109.

निगमिन् (von निगम) adj. mit der heiligen Schrift vertraut Bhāg. P. 4, 22, 47.

निगर्ण (von 2. गृ mit नि) 1) m. a) *Kehle* H. 588. an. 4, 81. Mnd. n. 98. — b) *Opferrauch* (vgl. निगण) Çāṇḍar. im ÇKDn. — 2) n. *das Verschlingen*, *Verspeisen*, *Essen* H. an. Mnd. Dhātup. 28, 117. P. 1, 3, 87. = निगलन P. 8, 2, 21, Sch.

निगल m. n. Siddh. K. 250, b. 8. = निगड H. 1229, Sch.

IV. Theil.

निगलन n. = निगर्ण P. 8, 2, 21, Sch.

निगर्द m. = निगद् P. 3, 3, 64. AK. 3, 3, 12.

निगादिन् (von गद् mit नि) adj. *hersagend*: श्रुति° Suçr. 2, 158, 12. 160, 9.

निगर् (von 2. गृ mit नि) m. *das Verschlingen* P. 3, 3, 29. AK. 3, 3, 87.

निगर्क (wie eben) adj. = निगालक P. 8, 2, 21, Sch. *verschlingend*.

निगाल (wie eben) m. *der Hals des Pferdes* AK. 2, 8, 2, 16. H. 1244.

Mallin. zu Çiç. 5, 4. — Vgl. गल und निगर्ण.

निगालक adj. = निगार्क P. 8, 2, 21, Sch.

निगु m. = मनस् *Geist* Traik. 1, 1, 114. Nach Unādivy. im Sāṃkshiptas. Schmutz (मल; vgl. 3. गु); *Wurzel* (मूल); *herzerfreuend*, *lieblich* (मनोह); *Malerei* (चित्रकर्मन्) ÇKDn.

निगुत् m. nach Sā. von 2. गु und so v. a. शत्रु *Feind*: प्रत्यक्षो यत्तु निगुत्: पुनस्ते RV. 10, 128, 6 (in AV. v. 1.). अस्वापयन्निगुत्: स्नेहपञ्च 9, 97, 54. — Vgl. नैगुत्.

निगुस्थ in der Stelle: त्रयाणां निगुस्थानां पुराणां प्रापत् काश्यवेदेक्योः कौशल्यस्य च Çāṅkh. Ça. 16, 29, 6.

निगूढ s. u. गुह् mit नि. Davon निगूढक m. *eine Bohnenart* (s. वनमुद्ग) H. 1173. — ÇKDn. und Wils. nach ders. Aut. fälschlich निगूढ.

निगूक (von गुह् mit नि) adj. P. 6, 4, 89, Sch. *verdeckend*, *verbergend*.

निगूकन (wie eben) n. *das Verdecken*, *Verbergen* MBh. 3, 1404. 12, 4583.

आकारस्य Halā. 4, 87.

निगूकीत् (von गूह् mit नि) nom. ag. *der Jmd ergreift, in seine Gewalt bekommt* Daçak. in Brh. Chr. 200, 18. *Zurückhalter*, *Abwehrer* Bhāg. P. 4, 12, 26. Fehlerhaft für निग्रहीत्.

निगूकीति (wie eben) f. Pat. zu P. 7, 2, 9. Sch. zu P. 4, 2, 18. *Bewältigung*: भातृव्यस्य Kām. 20, 5.

निगूह्य (wie eben) adj. *der eine Zurechtweisung verdient* P. 8, 2, 94.

निग्रन्धन n. *Mord*, *Todtschlag* H. 370. Halā. 2, 228. — Vgl. निग्रन्धन.

निग्रमीत् (von गृ mit नि) nom. ag. *derjenige welcher festhält*, — *bindet* At. Bn. 2, 7.

निग्रह (von गृ mit नि) m. 1) nom. act. a) *das Ergreifen*, *Packen*, *Festhalten*, *Festnehmen*; = बन्धन (बन्धक H. an.) Mnd. h. 17. H. an. 3, 765. fg. वेगादकं प्रविस्तृतं पवनं निग्रह्या बन्धिष्ये तु वरगात्रि न मे प्रयत्नः Mān. 10, 21. तयोश्च भुजाघातानिग्रहप्रप्रातथा । आसीत्सुभीमः संपातो वज्रपर्वतयोर्वि ॥ MBh. 2, 912. 7, 5920. Hariv. 13289. यदाशौचं कर्णदुर्योधनाभ्यां बुद्धिं कृतां निग्रहे केशवस्य MBh. 1, 174. 7, 462. रत्नसा निग्रहं प्राप्य रामस्य मर्क्षो प्रिया 4, 658. मुञ्चैनं कृतसर्वस्वं नायमर्कति निग्रहम् *er verdient es nicht, dass man ihn gefangen hält*, Bhāg. P. 8, 22, 21. जिह्वामूलनिग्रहे यस्तमेतत् *das Hemmen*, *Zurückhalten in seiner Bewegung* RV. Prāt. 14, 3. — b) *das Zurückhalten*, *Bändigern*, *Im-Zaume-Halten*: श्रवणादिव्यतिरिक्तविषयेभ्यो मनसो निग्रहः Vedāntas. (Allah.) No. 12. निग्रहं प्रकृतीनां च कुर्यादो ऽरिबलस्य च M. 7, 175. इन्द्रियं M. 6, 92. 10, 68. 12, 81. Jiñ. 1, 222. MBh. 3, 13691. Bhāṭṭ. 1, 65. (मनसः) तस्याहं निग्रहं मन्ये वायोरिव सुडङ्करम् Bhāg. 6, 34. प्रकृतिं याति भूतानि निग्रहः किं करिष्यति 3, 88. समुद्र° (Burn.: jeter un pont sur l'océan) Bhāg. P. 1, 3, 22. — c) *das Zurückhalten*, *Verhalten*, *Einhalten*, *Hemmen*: प्राणस्य M. 6, 71. Vedāntas. (Allah.) No. 131. माहृत° Suçr.

9.